

TÄNA LEHES

Kevad üllatab Õne koogi ja eritempliga
lk 3

Türi Rahvaleht 20
lk 5

Võrkpallurid saavutasid võidu
lk 6

TÜRI VALLAS

20. märtsil kell 13.44 ALGAB KEVAD!!!

20. märtsil kell 20 Veskisillal Kevadpidu.

20. märtsil kell 19 Türi ujulas 24 tunni ujumine (start kell 20).

26. märtsil kell 17 Türi majandusgümnaasiumi võimlas Järvamaa 7-10 a. laste võidujooks.

ILM

REEDEL on vähe ja vahelduva pilvisusega sademeteta ilm. Õhtul võib sadada lörtsi. Öösel on -2...-9, päeval 0...+5 kraadi.

LAUPÄEVA öösel sajab lund ja lörtsi, päeval on olulise sajuta. Öösel on -4...+1, päeval -1...+4 kraadi.

PÜHAPÄEVA öö on külm ja selge. Päeval pilvisus tiheneb. Öösel on -2...-8, päeval 0...+5 kraadi.

ESMASPÄEVAL ületab madalrõhulohk Eesti. Ajuti sajab lund ja lörtsi. Öösel on -2...-8, päeval -1...+2 kraadi.

ISSN 1406-6262

TÜ Türi kolledž sai kaasaegsed laborid

Sel nädalal avati Tartu Ülikooli Türi kolledžis kaks uut õppeklassi. Kaasaegse aparatuuri ja katseseadmetega sisustatud keskkonnankeemia ja -füüsika laborid parandavad oluliselt üliõpilaste õppetingimusi, luues võimalused praktikumide läbiviimiseks kohapeal.

ANTS OIDEKIVI
rleht@tyri.ee

Türi kolledži uue füüsikalaboriga pääsesid esimesed tudengid tutvuma juba teisipäeval, keemialabor avati paar päeva hiljem – neljapäeval. „Keemialabori tehnika ja mööbel on juba kohal, ainult ained on veel tulekul,” selgitas kolledži haldusjuht Kristina Gudinas. Laborite sisustus läks maksma ligi miljon krooni.

Tartu Ülikooli õppejõud, füüsikapraktikumi juhendaja Tiiu Mürsepp märkis füüsikalaborit tutvustades, et ega esmapilgul ei saa arugi, et tehnikat on 435 000 krooni eest. „Tegemist on miniatuursete digitaalsete täpismõõteriistadega, selline aparatuur on väga kallis. Ainuüksi spektromeeter maksab juba üle 40 000 krooni ja õhu kvaliteedi mõõtur üle 33 000 krooni,” tõi ta näiteks.

Laboris saab testida töökeskkonna ohutust

Mürsepa sõnul on selles laboris võimalik mõõta soojuskiirgust, ioniseerivat kiirgust, elektromagnetvälja, vibratsiooni, heli ja kuuldeläve. Samuti määrata vedeliku tihedust ning keha tihedust hüdrostaatilisel meetodil. Laseri abil on võimalik teostada näiteks õhus sisalduvate tahmasakeste ja taimeeoste mõõtmist.

„Kuigi meie üliõpilastel tuleb tööle asudes rohkem tegeleda väliskeskkonnaga, puudutame praktikumis siiski ka siseruumide keskkonda,” selgitas Mürsepp. „Viimasel ajal pööratakse üha rohkem tähelepanu

Üliõpilane Janar Juur alustab praktikumi uhiuues füüsikalaboris õppejõud Tiiu Mürsepa juhendamisel.

Merit Männi

töökeskkonna ohutusele. Kraanivee ja destilleeritud vee võrdlemine, valgustuse ja müra mõõtmine, õhu temperatuuri, niiskuse, rõhu ja CO2 sisalduse määramine, ioniseeriva ja mitteioniseeriva kiirguse mõõtmine on olulised oskused, mida siin omandatakse.” Mürsepp lisas, et ehkki keskkonna nõuniku ülesandeks ei ole analüüsivate tegemine vaid nende tellimine, peab ta spetsialistina ometigi teadma, mida tellib ja oskama saadud vastuseid ka hinnata.

Nõukogudeaegne tehnika on minevik

Nüüdsest ei pea Türi kolledži tudengid enam praktikumi pärast Tartusse sõitma, vaid õppejõud ise sõidavad siia. Kohapealsed tingimused on isegi Tartust paremad. Mürsepa kinnitust mööda on paljud Tartu Ülikooli suured ja kohmakad aparaadid juba 30 aastat vanad ja seega ajale jalgu jäänud. „Nõukogudeaegne tehnika on minevik, siin on uus kvaliteet,” märkis ta. „Paljusid töid, mis siin on võimalik teha, Tartus teha ei saanudki – näiteks elektri- ja magnetväljade mõõtmisi. Polnud ka infrapunatermeet-

KOMMENTAAR

ELLE RAUDSEPP

Tartu Ülikooli Türi kolledži direktori kohusetäitja

Kui 2007. aastal külastas Türi kolledžit toonane regionaalminister Jaan Õunapuu, sai vestluse käigus räägitud ka meie muredest-soovidest. Muuhulgas oli juttu ka meie vajadusest kaasaegsete keemia- ja füüsikalaborite järele. Ilmselt võttis minister asja südamesse – samal aastal avati siseministeeriumis regionaalsete kolledžite arendamise programm.

Iga ülikool seadis oma kolledžite soovid projektidena ritta. Meie taotlus sai Tartu Ülikooli ja EASI õnnistuse. Enne projekti lõplikku heakskiitmist tuli ära teha suur eeltöö, käi mitmetel konsultatsioonidel ja tutvustada oma ideid.

Koostöös TÜ füüsika ja keemiainstituutide laboritega koostasime vajaminevate aparatuuride ja mõõteriistade nimekirjad. Riigihankelõpuni jõudsin möödunud aasta veebruaris. Meile eraldati raha ligi 1 miljon krooni, omafinantseering sellest oli 150 000 krooni. Laborite mööbli kavandasime ise ja see tuli osta oma rahadega. Ruumiküsimus lahenes tänu katusekorruse väljaehitamisele.

rit soojuskiirguse uurimiseks, radoonimõõturit ega paljusid teisi digitaalseid mõõteriistu.”

Teisipäeval esimeste tudengite seas uut füüsikalaborit uudistanud Janar Juur leidis, et oma koolis on praktikumi kindlasti mugavam teha. „Vanemad üliõpilased teavad aga räägita, et praktikumiaeg Tartus oli ka omaette elamus – sai sealset tudengielu proovida,” lausub ta.

Gudinas teatas, et uutest laboritest võivad tulevikus kasu saada ka kohalikud elanikud. „Keemialaboris saavad inimesed lasta analüüsida oma veeproove. Selleks on kõik tingimused olemas,” kinnitas ta.

Mürsepa arvates saaks ka gümnaasiumide keemia- ja füüsikatunde muuta märksa huvitavamaks kolledžis põnevaid katseid läbi viies.

Ostan vanu (enne 1945 aastat) õnnitluskaarte ning fotosid Eesti ja välismaa linnadest, küladest, inimestest ja sündmustest.

Fotograaf René Viljat, tel 525 8325

SÕNUMID

Politsei manitseb ettevaatlikkusele pimedatel tänavatel

Kuna kulused kärpivad omavalitsused - sealhulgas ka Türi vald - on otsustanud tänavavalgustuse öösiti välja lülitada või jätta põlema poolvalgustid hoidmaks kokku maakonna peale sadu tuhandeid kroone, soovib politsei olla ettevaatlik pimedatel tänavatel.

Politsei soovib võimalusel vältida ükski jalgsi liikumist pimedatel tänavatel, samuti soovitakse mõelda oma vara kaitsele, et see kurjategijatele pimeduse varjus kergesti saagiks ei langeks.

Liikluses soovitatakse endisest tähelepanelikum olla nii jalakäijatel kui ka sõidukijuhtidel. Tasub ka meeles pidada, et jalakäijatel on pimedal ajal helkuri kandmine kohustuslik.

Türi sai veel ühe naabrivalvesektori

17. märtsil sõlmisid Lääne Politseiprefektuur, Türi vallavalitsus, MTÜ Eesti Naabrivalve ja Türi naabrivalvesektori liikmed naabrivalve lepingu Türi linna Pika tänava piirkonna turvalisuse ja heakorra hoidmiseks ning tõstmiseks.

Naabrivalve sektori moodustasid Türi Pikal tänaval kümme kodu. Paide politseijaoskonna ülemkomissar Janno Ruusi sõnul on naabrivalve sektori moodustamine oluline samm ka nendes piirkondades, kus olukord on rahulik. See on preventiivne meede. Naabrivalve kleebiste ja siltidega varustatud majad ja tänavad avaldavad turvalisusele positiivset mõju. MTÜ Eesti Naabrivalve tegevjuht Tiina Ristmäe selgitas, et naabrivalve lepingu sõlmimine distsiplineerib ka piirkonna elanikke ja kasvatab seaduskuulekust, kuna piirkonna elanikud on naabritele ja teistele lepingu osapooltele oma andmed avaldanud, seega pole nad enam anonüümsed. See on positiivset mõju avaldanud parkimisele, enda järel ukse sulgemisele ja heakorrale. Silmatorkavalt on turvalisus ja heakord paranenud just linnade korrusmajades ja selle ümbruses.

TR